

Αξιολόγηση των κινήτρων συμμετοχής σε δραστηριότητες παιδικών θερινών κατασκηνώσεων

Μανδρώνη Α., Τσίτσαρη Ε., Βερναδάκης Ν., Κώστα Γ.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού

Υπεύθυνη Επικοινωνίας:

Μανδρώνη Αικατερίνη-Νεκταρία

E-mail: kat_mandroni@live.com

Περιοδικό Αθλητικού Τουρισμού και Αναψυχής, Vol.10, pp.1-18, 2016

© 2016 J.S.T.a.R. All rights reserved. ISSN: 1792-1686

To link to this article: <http://jstar.gr/Contents.aspx?Y=2016&V=10&Is=a>

Αξιολόγηση των κινήτρων συμμετοχής σε δραστηριότητες παιδικών θερινών κατασκηνώσεων

Περίληψη

Στόχος της έρευνας ήταν: α) να μελετήσει τα κίνητρα συμμετοχής των παιδιών στις δραστηριότητες μιας κατασκήνωσης, β) να εξετάσει κατά πόσο αυτά επηρεάζουν την πρόθεση των παιδιών για συμμετοχή στην ίδια κατασκήνωση στο μέλλον, γ) να διερευνήσει τις διαφορές στα κίνητρα συμμετοχής μεταξύ των αγοριών και των κοριτσιών. Το δείγμα αποτέλεσαν 200 συμμετέχοντες, ηλικίας 10 με 14 ετών μίας θερινής κατασκήνωσης που λειτουργεί στη Νότια Ελλάδα. Για την καταγραφή και αξιολόγηση των κινήτρων συμμετοχής στις δραστηριότητες της κατασκήνωσης χρησιμοποιήθηκε η ελληνική εκδοχή του Intrinsic Motivation Inventory (IMI, Ryan, 1982). Η Περιγραφική ανάλυση των αποτελεσμάτων έδειξε ότι τα παιδιά ως πιο σημαντικοί αξιολογούν τον παράγοντα «ενδιαφέρον» για τη συμμετοχή τους στις δραστηριότητες. Ακολουθούν κατά σειρά οι παράγοντες: «αντιλαμβανόμενη ικανότητα», «πίεση» και «προσπάθεια». Πραγματοποιήθηκε ανάλυση Παλινδρόμησης, με εξαρτημένη μεταβλητή την «πρόθεση», από την οποία προέκυψε ότι οι παράγοντες «ενδιαφέρον», «πίεση» και «προσπάθεια» ασκούν τη μεγαλύτερη επιρροή στην επιθυμία των παιδιών να συμμετέχουν στην ίδια κατασκήνωση στο μέλλον. Τέλος, η ανάλυση t-test για Ανεξάρτητα Δείγματα αποκάλυψε διαφορές σε ορισμένα κίνητρα συμμετοχής στις δραστηριότητες μεταξύ αγοριών και κοριτσιών. Οι διευθυντές και οι αρχηγοί των κατασκηνώσεων δύνανται να προσελκύσουν νέους και παλαιότερους κατασκηνωτές, αν κατορθώσουν να προσφέρουν δραστηριότητες που τους ενδιαφέρουν, που τους επιτρέπουν να ανακαλύπτουν και να επανεκτιμούν τις αθλητικές τους ικανότητες, να καταβάλλουν προσπάθεια και να αποβάλλουν την πίεση και το άγχος τους. Επιπλέον, θα πρέπει να διαμορφώσουν τις υπηρεσίες τους με τρόπο τέτοιο ώστε να κινητοποιούν με διαφορετικές εναλλακτικές δράσεων τα αγόρια από τα κορίτσια.

Λέξεις κλειδιά: αθλητικές δραστηριότητες, κίνητρα συμμετοχής, συμμετοχή σε κατασκήνωση, κατασκηνωτής/τρια.

Evaluation of participation motives in a children's summer camp activities

Abstract

This research was conducted in a summer camp and the main aim was to study: a) the youths' participation motives in the camp's activities, b) the extent to which these motives affect children future participation in the camp and c) the youths' participation motives according to their sex. The sample was consisted of 200 participants aged 10-14 years old of a summer camp situated in the South of Greece. The Greek Version of Intrinsic Motivation Inventory (IMI, Ryan, 1982) was used. Descriptive analysis revealed that children evaluated "interest" as the most important motivational factor for their participation in the camp's activities. "Cognitive ability", "pressure" and "effort", follow. A Regression analysis, with "intention" as dependent variable, and motivational factors as independent ones, revealed that "interest", "pressure" and "effort" mostly influence children's' will to participate in the same camp in the future. Finally, Independent Samples T-test showed some differentiation of how boys and girls are motivated to participate in the camp's activities. Directors and managers of youth summer camps should attract both new and repeated camp participants by offering activities that mostly interest them, allowing them to discover and reassess their athletic abilities, endeavor while releasing the pressure and their anxiety. In addition, they should offer their services in such a way as to alternatively motivate boys than girls.

Key words: sports activities, participation motives, participation in camp, participant.

Αξιολόγηση των κινήτρων συμμετοχής σε δραστηριότητες παιδικών θερινών κατασκηνώσεων

Εισαγωγή

Στη σύγχρονη εποχή, τα παιδιά φαίνεται όλο και περισσότερο να προσκολλούνται σε δραστηριότητες της σύγχρονης τεχνολογίας, όπως η χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή, διαφόρων βιντεοπαιχνιδιών, η παρακολούθηση τηλεόρασης και άλλων ανάλογων ασχολιών (Barlas, Kouthouris, Kontogianni & Boutselas, 2011) οι οποίες, τελικά καταλαμβάνουν σημαντικό χρόνο της καθημερινότητάς τους, μειώνοντας δραστικά τη συμμετοχή σε δράσεις που θα μπορούσαν να ευνοήσουν τη φυσική τους δραστηριοποίηση.

Οι παράγοντες που έχουν συμβάλει στη διαμόρφωση ενός μη δραστήριου τρόπου ζωής για τα παιδιά φαίνεται να είναι η εξέλιξη της τεχνολογίας, η νοοτροπία των γονέων και ο ελάχιστος ελεύθερος χρόνος, απόρροια των γρήγορων ρυθμών της καθημερινότητας (Cheung, 1995). Αυτός ο μη δραστήριος τρόπος ζωής έχει εξελιχθεί σε σοβαρό πρόβλημα. Αντιθέτως, η φυσική δραστηριότητα είτε αυτή αφορά στη συμμετοχή του παιδιού στον οργανωμένο αθλητισμό, είτε στο σχολικό αθλητισμό, ή στο ελεύθερο παιχνίδι, όπου σε όλες αυτές τις περιπτώσεις υπάρχει η διασκέδαση, η αναψυχή, η ψυχαγωγία και ο αθλητισμός αναψυχής, επιδρούν θετικά στη σωματική και ψυχική υγεία των παιδιών. Πρόκειται για μια θετική επίδραση η οποία, ξεκινώντας από την παιδική ηλικία, θα επιφέρει μια προληπτική προστασία από διάφορες παθήσεις όπως για παράδειγμα την παχυσαρκία και τις καρδιαγγειακές παθήσεις (Ραζάκου, Τσαπακίδου, Μπέης και Τσομπανάκη, 2003).

Οι Piaget, Gallahue και Bruner (1985; 1987; 1988) τόνισαν ότι η ενασχόληση των παιδιών με τον αθλητισμό θεωρείται ένας σημαντικός παράγοντας για τη νοητική, κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη του χαρακτήρα τους αλλά και τη φυσικής τους ανάπτυξη. Επίσης, οι Morgan και Goldston (1987) υποστήριξαν πως η συμμετοχή σε προγράμματα άσκησης και αναψυχής βοηθά πολύ στην επίτευξη της ψυχικής υγείας, στη μείωση του άγχους, στη βελτίωση της διάθεσης στην ευχαρίστηση και στην ικανοποίηση του παιδιού. Στην ανάπτυξη της φυσικής δραστηριοποίησης των παιδιών, κυρίαρχο ρόλο οφείλουν να παίξουν η πολιτεία και οι γονείς, οι οποίοι θα πρέπει να ωθήσουν τα παιδιά προς την άσκηση και τον αθλητισμό. Ταυτοχρόνως, τους θερινούς μήνες σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση του καθιστικού τρόπου ζωής και στη

διαμόρφωση μιας πιο ενεργούς συμμετοχής σε δράσεις άσκησης και αναψυχής καλούνται και πρέπει να παίξουν οι κατασκηνώσεις.

Έρευνα των Henderson, Bialeschki, Scalin, Thurber, Scheuler Whitaker και Marsh (2007), υποστηρίζει ότι η συμμετοχή σε θερινές κατασκηνώσεις επιφέρει θετικά αποτελέσματα στους νέους. Τα παιδιά στις θερινές κατασκηνώσεις απολαμβάνουν μια ποικιλία αθλημάτων, δραστηριοποιούνται δημιουργικά, εκπαιδεύονται μέσα από υπαίθριες δραστηριότητες περιπέτειας και αναδιαμορφώνουν σε ένα ποσοστό την κουλτούρα τους. Κύριο στόχο επομένως, των κατασκηνώσεων αυτών, αποτελεί η προσφορά ενός ελκυστικού, προς τα παιδιά, περιβάλλοντος σε συνδυασμό με εκπαιδευτικές εμπειρίες και αθλήματα. Λαμβάνοντας υπόψη τον παραπάνω στόχο, τα παιδιά έρχονται σε επαφή με την «ουσιαστική τριάδα» της οργανωμένης κατασκήνωσης, δηλαδή τη ζωή: α) σε μία μορφή κοινότητας, β) μακριά από το σπίτι και γ) με εκπαίδευση στην ύπαιθρο μέσω της αναψυχής (Tsitskari & Kouli, 2011).

Σύμφωνα με τη Henderson και τους συνεργάτες της (2007), η κατασκηνωτική εμπειρία παρέχει πολλές ευκαιρίες κυρίως σε θέματα δομών και ομαδικής συμβίωσης. Με αυτό τον τρόπο, δημιουργούνται υποστηρικτικές σχέσεις, αναπτύσσεται η αίσθηση του «ανήκειν» και ανακτάται μια ποικιλία δεξιοτήτων. Έτσι, τα περισσότερα παιδιά αντιμετωπίζουν την κατασκήνωση ως μια ευχάριστη και ελκυστική εμπειρία η οποία περιλαμβάνει σωματική άσκηση, διανοητικές προκλήσεις, κοινωνική ανάπτυξη και πνευματική εκπαίδευση (Thurber, Scalin, Scheuler Henderson, 2007).

Αρκετοί είναι οι ερευνητές που συστηματικά έχουν υποστηρίξει την ανάγκη αύξησης της σωματικής, συναισθηματικής, κοινωνικής και πολιτικής καλλιέργειας των παιδιών (Gambone, Klem & Connell, 2002; Leffert, Benson, Scales, Sharma, Drake & Blyth, 1998; Pittman & Irby, 2000; Witt, 2002). Αυτήν την ανάγκη καλείται να καλύψει και ο θεσμός της κατασκήνωσης. Ερευνητές, μάλιστα, που ασχολούνται με την ανάπτυξη των νέων, όπως οι Nicholson, Collins και Holmer (2004), σημείωσαν ότι πληθαίνουν οι αποδείξεις πως τα καλά σχεδιασμένα και με επίκεντρο τη νεολαία προγράμματα, που αξιοποιούν ένα οργανωμένο μοντέλο ανάπτυξης, σχεδιασμένο αποκλειστικά για τους νέους, επιφέρουν αποκλειστικά θετικές επιρροές στους νέους ανθρώπους. Οι κατασκηνώσεις έχουν προσφέρει σε αυτόν τον τομέα και μπορούν να συνεχίσουν να παρέχουν πολλές ευκαιρίες για μια θετικά προσανατολισμένη ανάπτυξη πτυχών της προσωπικότητας των νέων.

Άλλωστε, σύμφωνα με τους Edginton και Edginton (1994), η αξία της συμμετοχής σε καλά σχεδιασμένα, δημιουργικά και ομαδικά προγράμματα μπορεί να έχει ουσιαστική

θετική επιρροή στην υγιή ανάπτυξη των νέων. Η θετική αυτή επιρροή εντοπίζεται στους τομείς της ατομικής εξέλιξης, της κοινωνικοποίησης, της βελτίωσης της φυσικής κατάστασης, της απόκτησης θετικών αξιών, της ανάπτυξης της έκφρασης της δημιουργικότητας, και της φαντασίας τους, της μάθησης και της ωρίμανσής τους, καθώς και της απόκτησης πλήθους αναμνήσεων και εμπειριών.

Στο πλαίσιο της έρευνας των Duda και Tappe (1989), αναγνωρίστηκαν επίσης, ως οφέλη από τη συμμετοχή σε κατασκηνώσεις η επαφή των παιδιών με το στοιχείο του ανταγωνισμού, η αυτοαναγνώριση, η κοινωνικοποίηση, η απόκτηση εμπιστοσύνης προς τα μέλη της ομάδας ή της κοινότητάς τους και, ταυτόχρονα, οφέλη στην υγεία και τη φυσική κατάστασή τους. Οι Markland και Hardy (1993) επισημαίνουν δύο ακόμα οφέλη: το στοιχείο της απόλαυσης και της αναδημιουργίας του εαυτού.

Ο θεσμός της κατασκήνωσης, λοιπόν, μπορεί να επιφέρει πολλά και σημαντικά οφέλη στην υγιή ανάπτυξη των νέων, με την προϋπόθεση ότι έχει σχεδιαστεί και οργανωθεί ως ένα πρόγραμμα παροχής υπηρεσιών υψηλής ποιότητας και δημιουργίας. Ο σχεδιασμός, ωστόσο, αυτής, θα πρέπει να βασίζεται στην κατανόηση και προσέγγιση των κινήτρων που έχουν ή θα έπρεπε να έχουν οδηγήσει τα παιδιά στις πύλες της.

Ως κίνητρα ορίζονται τα μέσα ή οι τρόποι που μπορούν να κινητοποιήσουν κάποιον (Durall, 1997). Εσωτερικά κίνητρα, είναι αυτά που ωθούν ένα άτομο να κάνει κάτι για προσωπική ευχαρίστηση και ανταμοιβή ενώ, εξωτερικά είναι εκείνα τα οποία ωθούν ένα άτομο να ενεργήσει λόγω της ύπαρξης εξωτερικής ανταμοιβής και κοινωνικής αποδοχής (Deci, 1975). Το ποσοστό επιρροής των εσωτερικών και εξωτερικών κινήτρων στην επιλογή των ατόμων να συμμετάσχουν σε φυσικές δραστηριότητες εξαρτάται από διάφορους παράγοντες όπως η γνώση για θέματα που αφορούν στην εκάστοτε δραστηριότητα, ο ανταγωνισμός, ο κοινωνικός δεσμός, η αναγνώριση, τα οφέλη για την υγεία, η φυσική κατάσταση (Duda & Tappe, 1989), η διασκέδαση και η αναζωογόνηση (Markland & Hardy, 1993). Σύμφωνα, με τις περισσότερες έρευνες στο πλαίσιο της αναψυχής και του ελεύθερου χρόνου το κίνητρο – ιδίως δε το εσωτερικό - εμφανίζεται ως ένα απαραίτητο και σημαντικό στοιχείο της συμμετοχής και της ευημερίας (Miyake & Rodgers, 2008).

Κίνητρα Συμμετοχής σε Κατασκηνώσεις

Οι έρευνες, μέσα από τις οποίες διαπιστώθηκαν τα σημαντικά οφέλη από τη συμμετοχή των παιδιών στις κατασκηνώσεις, δημιούργησαν την ανάγκη διερεύνησης των κινήτρων που μπορούν να ωθήσουν τα παιδιά να συμμετάσχουν σε αυτές. Η

ουσιαστική μελέτη αυτών των κινήτρων μπορεί να συμβάλει στην αναδιαμόρφωση της οργάνωσης και της λειτουργίας τους με στόχο την ικανοποίηση των επιμέρους αναγκών τους, μετατρέποντας, έτσι, τις κατασκηνώσεις σε δελεαστικότερους προορισμούς, με πολλαπλές θετικές συνέπειες για τους νεαρούς συμμετέχοντες.

Οι Tsitskari και Kouli (2011), για παράδειγμα, εντόπισαν ως πιο σημαντικά εσωτερικά κίνητρα συμμετοχής σε δραστηριότητες αναψυχής και αθλητισμού, που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο κατασκηνώσεων, την απόλαυση, το ενδιαφέρον, την αντιληπτική ικανότητα, τη σημαντικότητα της προσπάθειας, την αναγνώριση της σημαντικότητας του αθλητισμού και την ανάληψη ευθυνών μέσω της άσκησης. Συνεπώς, ένα περιβάλλον που διεγείρει το ενδιαφέρον τους μέσα από την παροχή ευκαιριών για ψυχαγωγία, αναγνώριση των ικανοτήτων τους και ένα πρόσφορο έδαφος για συμμετοχή στις αθλητικές δραστηριότητες που παρέχονται, προσελκύει τα παιδιά και τα κάνει να θέλουν να συμμετέχουν σε αθλητικές κατασκηνώσεις. Ωστόσο, στην έρευνα φάνηκε ότι, τα αγόρια έχουν πιο έντονα τα παραπάνω κίνητρα σε σχέση με τα κορίτσια.

Ο Barlas και οι συνεργάτες του (2011), διερεύνησαν τα σημαντικότερα κίνητρα που ωθούν τα παιδιά να συμμετέχουν σε κατασκηνώσεις περιπέτειας και αν τα κίνητρα αυτά αλλάζουν μετά τη συμμετοχή των παιδιών σε αυτές. Τα αποτελέσματα έδειξαν, πως η απόκτηση νέων φίλων και η ανάγκη για βίωση της κατασκηνωτικής εμπειρίας ήταν από τους κύριους παράγοντες ώθησης των παιδιών σε κατασκηνώσεις. Αντιθέτως, μετά τη λήξη της περιόδου η συνάντηση με παλαιούς φίλους και η παραμονή στη φύση ήταν τα κυρίαρχα κίνητρα που, κατά τη γνώμη τους, θα τα ωθούσαν να συμμετάσχουν ξανά. Αντίστοιχα, ο Κουθούρης (2008) σε συμμετέχοντες σε παιδική κατασκήνωση περιπέτειας διαπίστωσε ότι κινητοποιούνται κυρίως από παράγοντες όπως η παραμονή στη φύση, η κατασκηνωτική εμπειρία, η δημιουργία νέων φίλων, η συμμετοχή σε δραστηριότητες, η συνάντηση με φίλους τους από το παρελθόν και η αίσθηση ανεξαρτησίας που βιώνουν.

Τέλος, οι Alexandris και Kouthouris (2005), σε έρευνα τους κατέληξαν ότι οι παράγοντες που κινητοποιούν τα παιδιά να συμμετέχουν σε κατασκηνώσεις είναι η κοινωνικοποίηση μέσα από την απόκτηση νέων φίλων και την επανασύνδεση με παλαιούς, η κατασκηνωτική εμπειρία, η ανεξαρτησία, η συμμετοχή σε δραστηριότητες και η απόφαση των γονέων τους. Αναλύοντας εκτενέστερα τα αποτελέσματά τους, βρήκαν διαφορά στα παραπάνω κίνητρα μεταξύ αγοριών και κοριτσιών, αναδεικνύοντας τη συμμετοχή σε δραστηριότητες ως το πιο σημαντικό για τα αγόρια και τη συνάντηση με παλαιότερους φίλους για τα κορίτσια. Παράλληλα, η ανεξαρτησία και η κοινωνική

αλληλεπίδραση ήταν τα πιο σημαντικά κίνητρα των έμπειρων κατασκηνωτών ενώ, η συμμετοχή σε μια ποικιλία αθλητικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων κινητοποιούσε κυρίως τους νέους κατασκηνωτές.

Με βάση τα παραπάνω σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να μελετήσει τα κίνητρα που ωθούν τα παιδιά να συμμετέχουν στις δραστηριότητες που παρέχει μία δημοτική κατασκήνωση και το πόσο αυτά επηρεάζουν την πρόθεσή τους για συμμετοχή στην ίδια κατασκήνωση και στο μέλλον. Επιπλέον στόχος της έρευνας ήταν να μελετήσει τυχόν διαφοροποιήσεις στα κίνητρα συμμετοχής στις δραστηριότητες ανάμεσα στα αγόρια και στα κορίτσια του δείγματος.

Ερευνητικές Υποθέσεις

H1. Οι διαστάσεις των εσωτερικών κινήτρων αξιολογούνται θετικά από τα παιδιά που συμμετέχουν σε δραστηριότητες που διεξάγονται σε δημοτική κατασκήνωση.

H2. Οι διαστάσεις των εσωτερικών κινήτρων συμμετοχής στις δραστηριότητες της δημοτικής κατασκήνωσης επηρεάζουν θετικά την πρόθεση για επανάληψη της συμμετοχής των παιδιών στο μέλλον.

H3. Τα αγόρια αξιολογούν πιο θετικά από τα κορίτσια τις διαστάσεις των εσωτερικών κινήτρων συμμετοχής σε δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα εντός της δημοτικής κατασκήνωσης.

Μεθοδολογία

Δείγμα

Η έρευνα έλαβε χώρα τον Ιούλιο του 2012 σε κατασκήνωση που λειτουργεί ο Δήμος Τρίπολης για τα παιδιά των δημοτών του. Συμμετείχαν 200 παιδιά, εκ των οποίων τα 99 ήταν αγόρια (49,5%) και τα 100 κορίτσια (50%) –κάποιο από τα παιδιά αμέλησε να δηλώσει το φύλο του- ηλικίας 10 με 14 ετών. Το 71,5% των παιδιών είχε συμμετάσχει στη συγκεκριμένη κατασκήνωση και την προηγούμενη χρονιά.

Μέσο συλλογής των δεδομένων

Προκειμένου να αξιολογηθούν τα εσωτερικά κίνητρα συμμετοχής σε δραστηριότητες που παρέχονται στο πλαίσιο της κατασκήνωσης, επιλέχθηκε και χρησιμοποιήθηκε η ελληνική έκδοση του Intrinsic Motivation Inventory (IMI, Ryan, 1982), που προσαρμόστηκε και επιβεβαιώθηκε σε ελληνικό πληθυσμό από τους Γούδα, Δερμιτζάκη, και Μπαγιάτη (2000) και έχει προσαρμοστεί και χρησιμοποιηθεί σε πλαίσιο

κατασκήνωσης από τους Tsitskari και Kouli (2011). Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από τέσσερις παράγοντες και 20 μεταβλητές: α) πέντε για την αξιολόγηση του παράγοντα “Διασκέδαση – Ενδιαφέρον” (π.χ. «Οι αθλητικές δραστηριότητες που κάνουμε είναι ενδιαφέρουσες»), β) πέντε για την αξιολόγηση του παράγοντα “Προσπάθεια – Σημαντικό” (π.χ. «Κατέβαλα μεγάλη προσπάθεια στις αθλητικές δραστηριότητες»), γ) πέντε για την αξιολόγηση της “Αντιλαμβανόμενης Ικανότητας” (π.χ. «Πιστεύω ότι, ήμουν πολύ καλός στις αθλητικές δραστηριότητες») και δ) πέντε για την αξιολόγηση του παράγοντα “Πίεση ” (π.χ. «Μερικές φορές ανησυχώ για τα λάθη που κάνω, όταν συμμετέχω στις αθλητικές δραστηριότητες»). Η δομική εγκυρότητα και αξιοπιστία του ερωτηματολογίου έχει επανειλημμένως ελεγχθεί και επιβεβαιωθεί. Οι απαντήσεις δόθηκαν μέσω μιας 5 βάθμιας κλίμακας τύπου Likert, όπου 1= «Διαφωνώ απόλυτα» και 5= «Συμφωνώ απόλυτα».

Το ερωτηματολόγιο περιελάμβανε επίσης μεταβλητές που αφορούσαν στη συγκέντρωση βασικών δημογραφικών στοιχείων των παιδιών (φύλο, ηλικία) και την πρόθεσή τους να συνεχίσουν να έρχονται στην κατασκήνωση και στο μέλλον («πόσο πιθανό το βρίσκεις...», σε πενταβάθμια κλίμακα όπου 1: απίθανο ως 5: πάρα πολύ πιθανό).

Διαδικασία Συλλογής των Δεδομένων

Αρχικά, πραγματοποιήθηκε επικοινωνία με το Δήμο Τρίπολης, όπου μέσω του αρμόδιου για τις παιδικές κατασκηνώσεις λήφθηκε η άδεια για τη συλλογή των ερωτηματολογίων στα παιδιά της δημοτικής κατασκήνωσης. Η προσέγγιση των παιδιών έγινε πρωινές ώρες και αφού παρήλθε η έβδομη ημέρα συμμετοχής τους. Ο στόχος ήταν τα παιδιά να είναι καταρχάς ξεκούραστα ψυχικά και σωματικά από τις καθημερινές δραστηριότητες, η κόπωση των οποίων θα μπορούσε να επιφέρει σύγχυση στις απαντήσεις που θα έδιναν και δεύτερον, να έχουν προλάβει να διαμορφώσουν άποψη για την κατασκήνωση και τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται σε αυτή, γεγονός που πιθανό να ήταν αδύνατο να συμβεί στις πρώτες μέρες διαμονής τους. Η παραπάνω διαδικασία έλαβε χώρα από τις 7 έως 25 Ιουλίου για δύο κατασκηνωτικές περιόδους.

Στατιστική ανάλυση

Πραγματοποιήθηκαν περιγραφικές αναλύσεις, αναλύσεις αξιοπιστίας α του Cronbach και ανάλυση t-test για ανεξάρτητα δείγματα.

Αποτελέσματα

Τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος που αφορούν στο φύλο και στην ηλικία παρουσιάζονται συγκεντρωτικά στον Πίνακα 1. Στην ερώτηση, αν οι κατασκηνωτές έχουν ξαναέρθει στη συγκεκριμένη κατασκήνωση, το 71.5% απάντησε θετικά, ενώ το 28.5% απάντησε αρνητικά.

Πίνακας 1. Δημογραφικά χαρακτηριστικά του Δείγματος.

ΦΥΛΟ	ΕΤΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ
Αγόρια: 49%	1998-2000: 64%
Κορίτσια: 50%	2001-2004: 36%

Πραγματοποιήθηκαν αναλύσεις αξιοπιστίας Cronbach α στις μεταβλητές του ερωτηματολογίου, από τις οποίες προέκυψε ότι η πλειονότητα των παραγόντων παρουσίαζε ισχυρή εσωτερική συνοχή του ερωτηματολογίου, με εξαίρεση των παράγοντα *Πίσση* ($\alpha=.60$) (Πίνακας 2).

Αξιολόγηση Εσωτερικών Κινήτρων

Προκειμένου να αξιολογηθούν τα κίνητρα που κυρίως ωθούν τα παιδιά στις δραστηριότητες της κατασκήνωσης πραγματοποιήθηκε Περιγραφική ανάλυση (Descriptive). Οι μέσοι όροι και οι τυπικές αποκλίσεις των απαντήσεων που δόθηκαν σε καθέναν από τους παράγοντες παρουσιάζονται στον Πίνακα 2.

Πίνακας 2. Μέσοι όροι, τυπικές αποκλίσεις και δείκτης αξιοπιστίας των κινήτρων και της πρόθεσης συμμετοχής στην κατασκήνωση στο μέλλον.

Διαστάσεις Κλίμακας	Μέσος Όρος	T. A.	α του Cronbach
<i>Ενδιαφέρον</i>	4.27	1.60	.85
<i>Αντιλαμβανόμενη Ικανότητα</i>	3.56	1.42	.70
<i>Πίσση</i>	3.06	1.60	.60
<i>Προσπάθεια</i>	3.02	1.58	.75
<i>Πρόθεση για συμμετοχή και στο μέλλον</i>	4.89	4.26	

Κίνητρα που επηρεάζουν την πρόθεση συμμετοχής στην ίδια κατασκήνωση στο μέλλον

Αναφορικά με το ποια κίνητρα κυρίως επηρεάζουν την πρόθεση των παιδιών να συνεχίσουν να συμμετέχουν και στο μέλλον στη συγκεκριμένη κατασκήνωση, τα αποτελέσματα της Ανάλυσης Παλινδρόμησης, με εξαρτημένη μεταβλητή την «Πρόθεση» και ανεξάρτητους τους παράγοντες κινήτρων, έδειξαν, ότι οι παράγοντες «Ενδιαφέρον» ($t=.780$ & $p< .05$), «Πίση» ($t=-1.804$ & $p< .05$) και «Προσπάθεια» ($t=1.336$ & $p<.05$) φαίνεται να επηρεάζουν τη διάθεση των παιδιών να επαναλάβουν τη συμμετοχή τους στη συγκεκριμένη δημοτική θερινή κατασκήνωση και στο μέλλον.

Διαφορές μεταξύ των δύο φύλων

Προκειμένου να μελετηθεί αν τα κίνητρα συμμετοχής στη δημοτική θερινή κατασκήνωση διαφοροποιούνται ανάλογα με το φύλο των συμμετεχόντων, πραγματοποιήθηκε ανάλυση T-test για ανεξάρτητα δείγματα. Από τα αποτελέσματα της ανάλυσης προέκυψε ότι οι παράγοντες «Προσπάθεια» [$t(177.97)=2.19$, $p=0.029$] και «Πίση» [$t(183.66)=3.53$, $p=0.001$] διαφοροποιούνται ανάμεσα στα δύο φύλα, με τα αγόρια να θεωρούν την «Προσπάθεια» (Μ.Ο=3.10, Τ.Α.=1.58) και την «Πίση» (Μ.Ο=3.20, Τ.Α.=1.59) σημαντικότερα κίνητρα σε σχέση με τα κορίτσια (Μ.Ο=2.92, Τ.Α.= και Μ.Ο=2.91, Τ.Α.= αντίστοιχα) που συμμετείχαν στην έρευνα.

Πίνακας 3. Μέσοι όροι και Τ.Α. της αξιολόγησης των κινήτρων από τα αγόρια και τα κορίτσια του Δείγματος.

Διαστάσεις Κλίμακας	Αγόρια		Κορίτσια	
	Μ.Ο.	Τ.Α.	Μ.Ο.	Τ.Α.
<i>Ενδιαφέρον</i>	4.29	1.62	4.25	1.57
<i>Αντιλαμβανόμενη Ικανότητα</i>	3.57	1.43	3.53	1.40
<i>Πίση</i>	3.20	1.59	2.91	1.55
<i>Προσπάθεια</i>	3.10	1.58	2.92	1.57

Συζήτηση και Συμπεράσματα

Σκοπός της έρευνας αυτής ήταν να ερευνηθεί και να μελετηθεί τα κίνητρα που προτρέπουν τα παιδιά να λαμβάνουν μέρος στις δραστηριότητες που παρέχει μία δημοτική κατασκήνωση και κατά πόσο αυτά επηρεάζουν την πρόθεσή τους για συμμετοχή στην ίδια κατασκήνωση και στο μέλλον. Επιπλέον στόχος της έρευνας ήταν να μελετηθεί τυχόν διαφοροποιήσεις στα κίνητρα συμμετοχής στις δραστηριότητες ανάμεσα στα αγόρια και στα κορίτσια του δείγματος. Ο θεσμός των κατασκηνώσεων προκύπτει πολύ σημαντικός για την υγιή σωματική, συναισθηματική και νοητική ανάπτυξη των νέων, γι' αυτό και η μελέτη των κινήτρων συμμετοχής κρίνεται ουσιώδης σημασίας.

Όσον αφορά τα αποτελέσματα της πρώτης υπόθεσης, που αφορούσε τη θετική αξιολόγηση των κινήτρων από τα παιδιά που συμμετείχαν στις δραστηριότητες της συγκεκριμένης κατασκήνωσης, φαίνεται ότι η διάσταση «*Ενδιαφέρον*», (Μ.Ο=4.27, Τ.Α=1.60) επηρεάζει περισσότερο τα παιδιά να συμμετέχουν στις διάφορες δραστηριότητες που διεξάγονται στην κατασκήνωση. Ο Martens (1996), σε έρευνά του αναφέρει πως προκειμένου οι μαθητές και οι μαθήτριες να παρακινηθούν εσωτερικά έτσι ώστε να αναπτύξουν με επιτυχία τις κινητικές τους δεξιότητες και να αποκτήσουν μια θετική στάση απέναντι στη δια βίο άσκηση, θα πρέπει το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων να είναι ευχάριστο και διασκεδαστικό. Σε μελέτη που πραγματοποίησαν οι Tsitskari και Kouli (2011), στην οποία εξέτασαν τα εσωτερικά κίνητρα, την αντίληψη της αθλητικής ικανότητας και την ικανοποίηση από τη ζωή σε μια ελληνική αθλητική κατασκήνωση, η διάσταση «*ενδιαφέρον*» βρέθηκε στην πρώτη θέση και συνδέθηκε άμεσα, θετικά και σημαντικά με τις διαστάσεις «*προσπάθεια*», «*αντίληψη ικανότητας*», «*αντίληψη αθλητικής ικανότητας*» και «*ικανοποίηση από τη ζωή*».

Η διάσταση «*Αντίληψη της Ικανότητας*» αξιολογήθηκε θετικά από τους κατασκηνωτές του δείγματος (Μ.Ο=3.56, Τ.Α=1.42). Ο Nicholls (1989) υποστήριξε, ότι από την ηλικία των 10 ετών και μετά –ηλικία στην οποία ανήκουν και τα παιδιά τους δείγματος της συγκεκριμένης μελέτης- παρατηρείται μια μικρή πτώση της αντίληψης της ικανότητας, γεγονός το οποίο οφείλεται στη γνωστική ωριμότητα που αποκτούν τα παιδιά. Ο Sekine (1994) μελέτησε τις αλλαγές που σημειώθηκαν στην αυτοαποτελεσματικότητα των παιδιών που πηγαίνουν σχολείο, αφού αυτά έχουν συμμετάσχει το καλοκαίρι σε ένα εβδομαδιαίο πρόγραμμα κατασκήνωσης, εν συγκρίσει με παιδιά τα οποία δεν είχαν συμμετάσχει. Στα αποτελέσματα του τα παιδιά που συμμετείχαν στην κατασκήνωση, παρουσίασαν οφέλη στη βελτίωση της εικόνας που

είχαν σχηματίσει για τον εαυτό τους. Συμπερασματικά, ο Sekine (1994) τόνισε πως αναμένονται θετικά επακόλουθα στη ζωή ενός παιδιού από οτιδήποτε συμβαίνει στην κατασκήνωση και σχετίζεται με την απόκτηση και τη βελτίωση της προσωπικής αυτοπεποίθησης και εκτός των ορίων αυτής.

Η διάσταση «Πίεση» αξιολογήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης μετρίως από τα παιδιά (M.O=3.06, T.A=1.60). Προφανώς, στη συγκεκριμένη περίπτωση τα παιδιά είτε συμμετέχουν σε δραστηριότητες χαμηλής γι' αυτά έντασης, είτε αποφορτίζονται εκτελώντας τις διάφορες αθλητικές δραστηριότητες και αυτό έχει ως αποτέλεσμα να νιώθουν ένα μέτριο βαθμό πίεσης. Ο Vallerand (2001) υποστήριξε ότι η ύπαρξη εσωτερικών κινήτρων σχετίζεται άμεσα με θετικές συναισθηματικές εμπειρίες όπως είναι, για παράδειγμα, η απόλαυση ενώ από την άλλη μεριά, η έλλειψη κινήτρων σχετίζεται άμεσα με αρνητικές συναισθηματικές εμπειρίες όπως είναι, για παράδειγμα, το άγχος και η πίεση.

Η διάσταση της «Προσπάθειας» (M.O=3.02, T.A=1.58) αξιολογήθηκε επίσης μετρίως από τους νεαρούς συμμετέχοντες. Σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε σχολικό περιβάλλον, σε μαθητές και μαθήτριες παρατηρήθηκε ότι από την ηλικία των 10 ετών έως και τη ηλικία των 17 ετών, όσο τα χρόνια περνούν και τα παιδιά μεγαλώνουν ηλικιακά σχηματίζουν λιγότερο θετική εικόνα για το σώμα τους, καταβάλλουν λιγότερη προσπάθεια στις διάφορες δραστηριότητες και διασκεδάζουν σε μικρότερο βαθμό στο μάθημα (Διγγελίδης & Παπαϊωάννου, 2004). Πιθανόν, το αποτέλεσμα αυτό να αποδίδεται και στο γεγονός ότι στις περισσότερες "τυπικές" κατασκηνώσεις, όπως και στη συγκεκριμένη κατασκήνωση, η πλειοψηφία των δραστηριοτήτων αφορά γνώριμες, κοινές, αθλητικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες που διεξάγονται σε τυπικές αθλητικές εγκαταστάσεις. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, οι περισσότεροι κατασκηνωτές και ιδιαίτερα οι παλαιότεροι, να μην καταβάλλουν κάποια ιδιαίτερη προσπάθεια.

Η δεύτερη υπόθεση της έρευνας αφορούσε στα εσωτερικά κίνητρα που επηρεάζουν θετικά την πρόθεση των παιδιών να συμμετάσχουν στην ίδια κατασκήνωση και στο μέλλον και φανέρωσε ότι αυτές οι διαστάσεις είναι το «Ενδιαφέρον», η «Πίεση» και η «Προσπάθεια». Η θετική επίδραση του παράγοντα «ενδιαφέρον» μπορεί να χαρακτηριστεί τουλάχιστον φυσιολογική, καθώς λογικά τα παιδιά θα επιδιώξουν να συμμετάσχουν σε δράσεις που τους προκαλούν το ενδιαφέρον και που πράγματι αξιολόγησαν θετικά κατά την παραμονή τους. Αντιθέτως, το γεγονός ότι τα παιδιά αξιολόγησαν μετρίως τις διαστάσεις «πίεση» και «προσπάθεια» φαίνεται τελικά να λειτουργεί προκλητικά. Το ότι οι συμμετέχοντες έλαβαν μέρος σε δράσεις που δεν τους

φόρτισαν συναισθηματικά και σωματικά, τελικά λειτουργεί υπέρ της πρόθεσης να συμμετάσχουν και στο μέλλον.

Αντιθέτως, καμία επίδραση στη μελλοντική πρόθεση για συμμετοχή δε φαίνεται να έχει η διάσταση «*αντίληψη της ικανότητας*». Υπάρχει μια κοινή συμφωνία μεταξύ ενός αριθμού θεωριών στις οποίες τονίζεται ότι η αντίληψη της ικανότητας αποτελεί ένα θετικό, προγνωστικό δείκτη ο οποίος παρακινεί εσωτερικά τους ανθρώπους, γεγονός που τον καθιστά βασικό παράγοντα, αφού έχει τη δυνατότητα να παρέχει κινητοποίηση προς την άσκηση (Deci & Ryan, 1985; Digelidis & Papaioannou, 1999). Η απόκλιση που δημιουργείται από το τι έχουν τη δυνατότητα να καταφέρουν τα άτομα και από το τι επιδιώκουν να επιτύχουν, δημιουργεί αυτοδυσaréσκεια, αποτέλεσμα που λειτουργεί ως αντικίνητρο (Bandura & Jourden, 1991). Το γεγονός ότι οι συμμετέχοντες στη συγκεκριμένη έρευνα ήταν από 10-14 ετών, ηλικία κατά την οποία η αντίληψη των ικανοτήτων τους αρχίζει να τους απασχολεί περισσότερο έντονα, πιθανά να ήταν ο κύριος λόγος για τον οποίο ο συγκεκριμένος παράγοντας δε φαίνεται να επηρεάζει την πρόθεσή τους για μελλοντική συμμετοχή.

Τέλος, όσον αφορά στα αποτελέσματα της τρίτης υπόθεσης στο αν, δηλαδή, τα αγόρια αξιολογούν πιο θετικά τις διαστάσεις των κινήτρων συμμετοχής στις κατασκηνωτικές δραστηριότητες σημειώθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές σε δύο διαστάσεις: την «*Προσπάθεια*» και την «*Πίσση*», με τα αγόρια να αξιολογούν θετικότερα και τα δύο αυτά εσωτερικά κίνητρα. Οι Tsitskari και Kouli (2011) επίσης κατέληξαν ότι τα αγόρια καταβάλλουν μεγαλύτερη προσπάθεια ενώ εκτελούν τις διάφορες αθλητικές δραστηριότητες. Προφανώς, τα αγόρια δραστηριοποιούνται περισσότερο σωματικά και εκφράζουν πιο θετικές αντιλήψεις και απόψεις σε θέματα που σχετίζονται με τη δύναμη τους, τις αθλητικές τους δεξιότητες. Από την άλλη μεριά, τα κορίτσια προτιμούν πιο πολύ τις παραδοσιακές δραστηριότητες μιας κατασκηνώσεως και, σύμφωνα με τους Alexandris και Kouthouris (2005) είναι περισσότερο επικοινωνιακά, καθώς τους αρέσει να συναντούν παλαιότερους φίλους και παράλληλα, να κάνουν νέες γνωριμίες.

Αντιθέτως, όσον αφορά τις άλλες δύο διαστάσεις «*ενδιαφέρον*» και «*αντιλαμβανόμενη ικανότητα*» μέσα από τα αποτελέσματα φάνηκε ότι δε διαφοροποιούνται στον τρόπο που τις αξιολογούν τα παιδιά, ανεξαρτήτως φύλου.

Τα τελευταία εικοσιπέντε χρόνια ο θεσμός των παιδικών κατασκηνώσεων στην Ελλάδα έχει γίνει πολύ ανταγωνιστικός. Κύριος στόχος των διευθυντών των καλοκαιρινών κατασκηνώσεων είναι η προσέλκυση νέων κατασκηνωτών και παράλληλα η διατήρηση των παλαιότερων έτσι ώστε, να αποκτήσουν μία πιστή πελατειακή βάση .

Το κλειδί που θα τους οδηγήσει στην επιτυχία είναι οι απόψεις των παιδιών –ιδίως δε αν αυτά είναι μεγαλύτερα των 10 ετών. Είναι, λοιπόν, αναγκαίο και σημαντικό για τον εκάστοτε διευθυντή μιας κατασκήνωσης να γνωρίζει τι κινητοποιεί τον εκάστοτε κατασκηνωτή να συμμετάσχει στις δραστηριότητες αυτές, καθώς αποτελούν έναν από τους βασικούς λόγους επιλογής μιας κατασκήνωσης (Barlas et all, 2011).

Τα παιδιά κινητοποιούνται, όταν ζουν σε ένα περιβάλλον το οποίο θα τους διεγείρει το ενδιαφέρον και θα τους παρέχει ευκαιρίες για συμμετοχή στον αθλητισμό και σε ευχάριστες δραστηριότητες που αποβλέπουν στην διασκέδασή τους (Tsitskari & Kouli, 2011). Επομένως, προτείνεται μία κατασκήνωση, η οποία θα σχεδιαστεί και θα λειτουργεί σύμφωνα με τα πρότυπα που υποδεικνύονται από τα κίνητρα των παιδιών έτσι ώστε να έχει τη δυνατότητα να προσφέρει ευκαιρίες για μια ευχάριστη και διασκεδαστική καθημερινότητα κατά τη διάρκεια της κατασκηνωτικής περιόδου, όπου η καθημερινή ζωή τους θα γίνεται μια διασκεδαστική εμπειρία.

Η καθημερινότητα των παιδιών χαρακτηρίζεται, ως ένα μεγάλο βαθμό, από αδράνεια και από έλλειψη κινήτρων συμμετοχής σε αθλητικές δραστηριότητες λόγω των πολλών ωρών ενασχόλησής τους την εβδομάδα με τη μελέτη σχολικών εργασιών καθώς και με την παρακολούθηση εξωσχολικών φροντιστηρίων. Τα παιδιά και οι έφηβοι είναι αναμφίβολο ότι χρειάζονται ευκαιρίες για να αποσπώνται και να ξεφεύγουν από την ένταση που προκαλούν οι υποχρεώσεις και το άγχος της σύγχρονης ζωής (Tsitskari & Kouli, 2011). Η κατασκήνωση, κατά τη διάρκεια των θερινών μηνών τουλάχιστον, καλείται να μειώσει το άγχος και την πίεση των παιδιών, τον παθητικό και προβληματικό τρόπο ψυχαγωγίας και διασκέδασης, παρέχοντας ένα χώρο δημιουργίας, ευημερίας και αναζωογόνησης όπου οι διάφορες αθλητικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες δε θα καταπονούν τους κατασκηνωτές σωματικά και ψυχικά.

Παράλληλα, συνιστάται στους ιδιοκτήτες των κατασκηνώσεων, στους διευθυντές, στο προσωπικό και στους καθηγητές φυσικής αγωγής να επιστήσουν την προσοχή τους στον εμπλουτισμό του περιεχομένου των ήδη υπάρχουσών δραστηριοτήτων, προσθέτοντας καινούριες αθλητικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες και να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους στο να παρέχουν εξίσου ισάριθμα ερεθίσματα συμμετοχής στις δραστηριότητες τόσο στα κορίτσια όσο και στα αγόρια, κατανοώντας ουσιαστικά τη διαφορετικότητά τους (Tsitskari & Kouli, 2011), ειδικά στις ηλικίες της προεφηβείας.

Λαμβάνοντας υπόψη, όλα τα παραπάνω, συνεπάγεται ότι η καταγραφή, η αξιολόγηση και η κατανόηση των εσωτερικών κινήτρων που επηρεάζουν τα παιδιά

προκειμένου να συμμετέχουν σε μία κατασκήνωση, καθίστανται σημαντικές και απαραίτητες διότι θα επιτρέψουν στους σχετικούς με τις κατασκηνώσεις να αντιληφθούν καλύτερα τις επιθυμίες των κατασκηνωτών, να τις καταγράψουν να τις εξηγήσουν και πιθανά να τις ικανοποιήσουν.

Μελλοντικές έρευνες θα πρέπει να εντατικοποιήσουν τις προσπάθειές για τη συλλογή περισσότερων απαντήσεων από τους κατασκηνωτές, με απώτερο σκοπό να προκύψουν πιο αντιπροσωπευτικά αποτελέσματα για τους παράγοντες που τα ωθούν να συμμετέχουν σε καλοκαιρινές κατασκηνώσεις και κατ' επέκταση στις δραστηριότητες αυτών. Ακόμη, θα μπορούσε να διερευνηθεί το κατά πόσο η κατασκήνωση και οι αθλητικές δραστηριότητες που παρέχει μπορούν να επηρεάσουν θετικά την ανάπτυξη συνθηκών δια βίου άσκησης στους νεαρούς συμμετέχοντες. Επιπρόσθετα, θα ήταν ενδιαφέρον να μελετηθούν και ανασταλτικοί παράγοντες συμμετοχής στις διάφορες αθλητικές δραστηριότητες μιας κατασκήνωσης.

Βιβλιογραφία

- Alexandris, K. & Kouthouris, C. (2005). Personal incentives for participation in summer children's camps: Investigating their relationships with satisfaction and loyalty. *Managing Leisure, 10*(1), 39-53
- Bandura, A. & Jourden, F. (1991). Self-regulatory mechanism covering the impact of social comparison on complex decision making. *Journal of Personality and Social Psychology, 60*, 941-951.
- Barlas, A., Kouthouris, C., Kontogianni, E., & Boutselas, V. (2011). Participation in children's adventure camps in Greece: Relationships between incentives and loyalty. *Studies in Physical Culture and Tourism, 8*, 371-378.
- Bruner, J.S., Jolly, A. & Sylva, K. (1985). *Development and Evolution*. U.S.A Penguin Books.
- Deci, E. L. (1975). *Intrinsic motivation*. New York: Plenum Press.
- Digelidis, N. & Papaioannou, A. (1999). Age group differences in intrinsic motivation, goal orientations and perceptions of athletic competence, physical appearance and motivational climate in Greek physical education. *Scandinavian Journal of Medicine and Science in Sports, 9*, 375-380.
- Διγγελίδης, Ν. & Παπαϊωάννου, Α. (2004). Αναπτυξιακές διαφορές ως προς την προσπάθεια, τη διασκέδαση, τους στόχους επίτευξης, την αντίληψη κλίματος

- παρακίνησης και την αντίληψη εαυτού στο μάθημα της φυσικής αγωγής: Μια διαχρονική μελέτη τριών ετών. *Αθλητική Ψυχολογία*, 13, 3-16.
- Duda, L. & Tape, M. K. (1989). The personal incentives for exercise questionnaire: Preliminary development/ *Perceptual Motor Skills*, 68, 23, 26.
- Durall, J. K. (1997). Curative factors in the camp experience: Promoting developmental growth/ *Camping Magazine*, 72(5), 30 – 34
- Edginton, S. R. & Edginton, C.R. (1994). Customer's expectations and perceptions of service quality in apparel retailing setting. *Journal of services Marketing*, 8, 60 – 89.
- Gallahue, D.L. (1987). *Development Physical Education for today's Elementary school Children*. New York N.Y Macmillan Publishing Company.
- Gambone, M. A., Klem, A. M. & Connell, J. P. (2002). *Finding out what matters for youth: Testing Key links in a community action framework for youth development*. Philadelphia Youth Development Strategies, Inc and Institute for Research and Reform in Education (<http://www.yo/si.org/YDSI/pdf/whatmatters.pdf>).
- Henderson, K.A, Bialeschki, M. D., Scalin, M.M., Thurber, C., Scheuler, L., Whitaker & Marsh, P. E. (2007). Components of Camp Experiences for Positive Youth Development. *Journal of Youth Development*, 1(3), 2-12.
- Κουθούρης, Χ. (2008). Διερεύνηση των Κινήτρων Συμμετοχής σε Παιδικές Κατασκηνώσεις «Περιπέτειας» και η Σημασία τους στο Μάρκετινγκ των Αντίστοιχων Οργανισμών. *Ελληνική Εταιρία Διοίκησης Αθλητισμού, Διοίκηση Αθλητισμού και Αναψυχής*, 5(2), 4-22.
- Leffert, N., Benson, P.L., Scales, P.C., Sharma, A.R., Drake, D.R. & Blyth, D.A. (1998). Developmental assets: Measurement and prediction of risk behaviors among adolescents. *Applied Developmental Science*, 2(4), 209 – 230.
- Markland & Hardy (1993). The exercise motivations inventory: Preliminary development and validity of a measure of individual's reasons for participation in regular physical exercise. *Personality and individual Differences*, 15, 289 – 296.
- Martens, R. (1996). Turning kids on to Physical activity for a lifetime. *Quest*, 48.
- Miyake, M. & Rodgers, E. (2008). Interrelationship of motivation for and perceived constraints to physical activity participation and the well being of senior participants. *Proceedings of the 2008 Northeastern Recreation Research Symposium*, 21-28.

- Nicholls, J. (1989). *The competitive ethos and democratic education*. Cambridge, M.A. Harvard University Press.
- Nicholson, H.J., Collins, C. & Holmer, H. (2004). Youth as people. The protective aspects of youth development in after-school settings. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 591, 55-71.
- Piaget, J. (1988). *Η ψυχολογία της Νοημοσύνης*. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.
- Pittman, K., Irby, M. & Ferber, T. (2000). Unfinished business: Further reflections on a decade of promoting youth investment. *The Forum for Youth Development*, Αποκτήθηκε: <http://www.forumforyouthinvestment.org/unfinishedbusiness.pdfm> στις 20 Φεβρουαρίου 2014
- Ραζάκου, Τσαπακίδου, Μπέης, και Τσομπανάκη: (2003). Διερεύνηση Παραγόντων που σχετίζονται με την Ενασχόληση των παιδιών ηλικίας 7 – 12 ετών με τον Αθλητισμό. *Αναζητήσεις στη Φυσική Αγωγή & στον Αθλητισμό*, 1(2), 143-151.
- Sekine, (1994). The effect of camp experience upon the locus of control general self-efficacy. *Health and Sport Sciences*, 17, 177-183.
- Thurber, C.A., Scalin, M.M., Scheuler, L. & Henderson, K.A. (2007). Youth development outcomes of the camp experience: Evidence for multidimensional growth. *Journal of Youth Adolescence*, 36, 241-254.
- Tsitskari, E. & Kouli, O. (2011). Intrinsic motivation, perception of sport competence and life – satisfaction of children in a Greek summer sport camp. *World Leisure Journal*, 52(4), 279-289
- Witt, P.A (2002). Youth development: Going to the next level. *Parks & Recreation*, 37(3), 52-59.